

REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA w Katowicach

ul. Grabowa 3
40-172 KATOWICE

e-mail: katowice@rio.gov.pl
NIP 954 10 26 139

tel. 0 32 60 44 900
fax 0 32 60 44 901

Znak: WA-023/62/22

Katowice, dnia 28 września 2022 r.

Ksiądz

Lesław Klamer

Ekonom Inspektorialny

Inspektoriat Towarzystwa Salezjańskiego

Świętego Jana Bosko

we Wrocławiu

W odpowiedzi na pismo z dnia 1 sierpnia 2022 r. w sprawie możliwości zwiększenia dotacji na wydruk podręczników szkolnych na rzecz uczennicy słabowidzącej, posiadającej orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, wyjaśniam.

Stosownie do treści art. 55 ust. 4 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1930 z późn. zm., dalej: u.f.z.o.), na sfinansowanie kosztu zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych, o których mowa w ust. 1, publiczna szkoła podstawowa prowadzona przez osobę prawną niebędącą jednostką samorządu terytorialnego oraz osobę fizyczną otrzymuje, na wniosek, dotację celową z budżetu jednostki samorządu terytorialnego będącej dla tej szkoły organem rejestrującym. Dodatkowo, ustawodawca w art. 56 ust. 7 ww. ustawy wprowadził elastyczność w wykorzystaniu dotacji podręcznikowej poprzez umożliwienie sfinansowania ze środków dotacyjnych kosztu druku i powielania podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych w celach dydaktycznych (z uwzględnieniem przepisów regulujących kwestię możliwości powielania podręczników). Możliwy jest także zakup urządzeń umożliwiających wykonywanie wydruków lub powielanie materiałów. Dla uczniów niepełnosprawnych, posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, można

również ze środków dotacji zakupić sprzęt lub oprogramowanie umożliwiające odczyt podręczników i materiałów, np. powiększalniki (zob. *Finansowanie zadań oświatowych. Komentarz*, pod red. M. Pilich, Warszawa 2020, s. 302-303).

Dotacja celowa udzielona na podręczniki i materiały edukacyjne zgodnie z art. 55 ust. 5 pkt 1 i 3 u.f.z.o. winna być wykorzystana na podręczniki, materiały edukacyjne, urządzenia umożliwiające wykonywanie wydruków lub powielanie podręczników i materiałów oraz sprzęt lub oprogramowanie umożliwiające uczniom niepełnosprawnym odczyt podręczników i materiałów – z uwzględnieniem zasady, że materiały te muszą służyć uczniom danej klasy przez co najmniej 3 kolejne lata szkolne.

Należy podkreślić, iż wyposażenie publicznych szkół podstawowych w podręczniki jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej, wykonywanym przez jednostki samorządu terytorialnego prowadzące te szkoły. W przypadku publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego oraz osoby fizyczne, zapewnienie sfinansowania kosztu zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych, jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej, wykonywanym przez jednostki samorządu terytorialnego będące dla tych szkół organem rejestrującym (art. 55 ust. 1 i 2 u.f.z.o.). Na realizację ww. zadania jednostka samorządu terytorialnego otrzymuje dotację celową z budżetu państwa, udzielaną przez wojewodę (o czym stanowi art. 55 ust. 2 i 3 u.f.z.o.). Maksymalne kwoty ww. dotacji celowej określone są przez Radę Ministrów w drodze rozporządzenia, a ich weryfikacji może dokonać minister właściwy do spraw oświaty i wychowania.

Biorąc pod uwagę charakter prawny ww. dotacji celowej, jednostka samorządu terytorialnego nie ma więc wpływu na jej wysokość, zaś ewentualne okoliczności jej zwiększenia zostały ściśle określone przez ustawodawcę w art. 57 ww. ustawy (np. zwiększenie dotacji dla uczniów klas w kolejnych latach). Wśród tych okoliczności ustawodawca nie przewidział przesłanki zaistnienia w indywidualnym przypadku większych kosztów zakupu bądź wydruku podręczników dla danego ucznia, a także nie przewidział procedury wnioskowania o zwiększenie dotacji w takim przypadku. Należy także zauważyć, iż w stosunku do dotacji dla uczniów niepełnosprawnych, korzystających z podręczników i materiałów dostosowanych do ich potrzeb i możliwości psychofizycznych, sfinansowanych z dotacji o wyższej wysokości, ustawodawca art. 56 ust. 6 u.f.z.o. wyłączył nawet zasadę niezwiązania dyrektora szkoły maksymalnymi kwotami dotacji przy dokonywaniu zakupów podręczników, co oznacza, iż w przypadku ww. uczniów niepełnosprawnych nie ma

zastosowania mechanizm uelastycznienia możliwości wykorzystania dotacji poprzez zmianę kwot (kosztów zakupu podręczników) na poszczególne klasy, o którym mowa w art. 56 ust. 4 u.f.z.o.

Istota zadania zleconego z zakresu administracji rządowej polega na obowiązku wykonywania go przez jednostkę samorządu terytorialnego, jednak nie „na rachunek” własny, lecz administracji państwowej (rządowej). W wymiarze prawnofinansowym oznacza to przyznanie pełnego finansowania zadania ze środków budżetu państwa – w formie dotacji celowej, o czym stanowi art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 13 listopada 2013 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1672 z późn.zm.). Ustawodawca, w art. 49 ust. 5 i 6 ww. ustawy, przyznał także jednostkom samorządu terytorialnego prawo dochodzenia należnego świadczenia wraz z odsetkami w wysokości ustalonej jak dla zaległości podatkowych, w postępowaniu sądowym w przypadku, gdy przekazana dotacja uniemożliwia pełne i terminowe wykonanie zleczonych zadań. Z powyższego uprawnienia mogłaby skorzystać jednostka samorządu terytorialnego, która nie będąc do tego zobowiązana, z własnych środków pokryła część kosztów zakupu podręczników ustalonych przez dyrektora szkoły, zgodnie z art. 22ab ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2021 r. poz. 1915 z późn.zm.).

Natomiast odnosząc się do możliwości wykorzystania na ww. cel części tzw. dotacji oświatowej, otrzymywanej przez organ prowadzący szkołę na każdego ucznia z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, należy wskazać, iż zadania (wydatki), które mogą być finansowane z tej dotacji zostały przez ustawodawcę wymienione w formie zamkniętego katalogu w art. 35 u.f.z.o. Jednym z rodzajów na jaki można przeznaczyć dotację oświatową jest wydatek określony w ust. 2 tegoż przepisu, tj. pokrycie wydatków na zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych obejmujących m.in. książki i inne zbiory biblioteczne. Biorąc powyższe pod uwagę, w ocenie Izby, jeżeli podręczniki zostaną zakupione jako zbiory biblioteczne i następnie będą wypożyczone uczniom to formalnie brak jest podstaw, aby zakwestionować taki wydatek z dotacji oświatowej. Należy bowiem mieć na uwadze generalną zasadę zakazującą podwójnego finansowania wydatku z dwóch różnych źródeł publicznych, a takimi są zarówno dotacja oświatowa, jak i dotacja podręcznikowa. Skoro wskazano dany wydatek jako rozliczenie dotacji podręcznikowej to, co do zasady nie może być on wykazany w rozliczeniu dotacji oświatowej. Natomiast jeżeli są wydatki, które nie zostały

pokryte dotacją podręcznikową, to mogą być wydatkowane z dotacji oświatowej, pod warunkiem, że będą spełniały warunek określony w art. 35 ust. 1 pkt 2 lit. a) u.f.z.o.

Ponadto, uzupełniająco należy wskazać, iż zgodnie z art. 250 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 z późn. zm.), udzielona z budżetu jednostki samorządu terytorialnego dotacja winna być wykorzystana najpóźniej do dnia 31 grudnia danego roku, w którym została udzielona, na wydatki poniesione w danym roku. Art. 35 ust. 3 u.f.z.o., obowiązujący z dniem 1 stycznia 2017 r., wprowadził kasową metodę rozliczania dotacji oświatowej. Oznacza to, że decydująca dla daty klasyfikacji danego wydatku jest data jego faktycznego poniesienia. Również sądy administracyjne (zob. wyrok NSA z 27.03.2013 r., II GSK 2389/11, LEX nr 1331843; wyrok WSA w Krakowie z 13.12.2012 r., I SA/Kr 1413/12, LEX nr 1350866; wyrok WSA w Lublinie z 7.11.2013 r., III SA/Lu 568/13, LEX nr 1486225), jednoznacznie przyjmują, iż dotację rozlicza się wydatkiem rozumianym jako płatność (zasada kasowa), nie zaś jako koszt (zasada memoriałowa).

Prezentowane stanowisko przedstawia pogląd Izby w sprawie objętej zapytaniem i nie ma charakteru prawnie wiążącego.

Dodatkowo informuję, zasady udzielania wyjaśnień w kwestii stosowania przepisów o finansach publicznych zostały określone w „Komunikacie w sprawie udzielania wyjaśnień dotyczących stosowania przepisów o finansach publicznych”, zamieszczonym na stronie www.katowice.rio.gov.pl. Zatem, wniosek o udzielenie wyjaśnień winien być zawsze złożony na stosownym formularzu, ze wskazaniem przepisów o finansach publicznych, wymagających wyjaśnienia.

Z up. Prezesa Izby
Naczelnik Wydziału Informacji Analiz i Szkoleń
Elektronicznie podpisany przez Agata Barbara Syguda